

Sygn. akt I C 368/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Chomiuk

Protokolant st. sekr. sąd. Iwona Bierkat

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2013 r. w Siedlcach sprawy

z powództwa K. M., J. M.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

I. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz J. M. kwotę 60.000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 01.03.2013 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz K. M. kwotę 60.000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 01.03.2013 r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz K. M. kwotę po 500 (pięćset) złotych miesięcznie tytułem renty poczynszy od dnia 01.04.2013 r. płatnej do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, podwyższając tym samym rentę ustaloną wyrokiem Sądu Rejonowego w Garwolinie z dnia 30.01.2003 r. w sprawie I C 175/02;

IV. w pozostałej części powództwo K. M. oddala;

V. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz J. M. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. zasądza od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz K. M. kwotę 3.328 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia osiem) złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu;

VII. nakazuje pobrać od (...) SA z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 7.202 (siedem tysięcy dwieście dwa) złote tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych.

I C 368/13

UZASADNIENIE

J. M. wniosła o zasądzenie od (...) S.A. w W. kwoty 60.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 01.03.2013 r. do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego.

K. M. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w W. kwoty 60.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 01.03.2013 r. do dnia zapłaty. Ponadto K. M. wniósł o podwyższenie renty zasądzonej na jego rzecz od (...) S.A. w W. przez Sąd Rejonowy w Garwolinie wyrokiem z dnia 30.01.2003 r. z kwoty 200 zł miesięcznie do kwoty 700 zł miesięcznie, poczynszy od dnia 1.04.2013 r. płatnej do dnia 10 tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia

płatności którejkolwiek z rat. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego żądania powodowie wskazali, iż w dniu 14.05.2001 r doszło do wypadku, w wyniku którego śmierć poniósł M. M. – mąż J. M. i ojciec K. M.. Sprawca wypadku za ten czyn został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego. Pojazd, którym poruszał się sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeniowym. Pozwany przyjął swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i na podstawie decyzji z dnia 05.12.2001 r wypłacił powodom po około 8.000 zł z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej w wyniku śmierci męża i ojca. Następnie wyrokiem z dnia 25.04.2002 r Sąd Rejonowy w Garwolinie zasądził od pozwanego na rzecz powodów po 5.000 zł tytułem odszkodowania. Powodowie wskazali, iż pismem z dnia 25.02.2013 r zgłosili pozwanemu roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie ich więzi z mężem i ojcem. Pismem z dnia 28.02.2013 r pozwany poinformował, że rozpoznał sprawę i roszczeń nie uznaje. W związku z tym powodowie żądają odsetek od dnia 01.03.2013 r, gdyż od tego dnia pozwany pozostaje w zwłoce. Z uwagi na datę zdarzenia powodowie jako podstawę prawną swoich żądań wskazali treść art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Powodowie wskazali, iż na skutek zawinonego działania sprawcy wypadku doszło do naruszenia ich dóbr osobistych w postaci więzi rodzinnych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż więzi rodzinne w rodzinie M. były bardzo silne. Zmarły był wzorowym ojcem i mężem. Wszyscy członkowie rodziny mogli liczyć na jego pomoc. Wiadomość o śmierci M. M. stała się punktem zwrotnym w życiu powodów. W dacie tragicznego wypadku powód miał zaledwie 10 lat. Powódka nie związała się z nikim od śmierci męża. Śmierć M. M. była dla jego najbliższych wstrząsem psychicznym. Powodowie zostali w jednej chwili pozbawieni poczucia bezpieczeństwa, wsparcia, opieki i miłości ze strony ojca i męża. Powód K. M. wskazał, iż żądanie renty ma podstawę prawną w art. 446 par. 2 k.c. Wyrokiem z dnia 30.01.2003 r Sąd Rejonowy w Garwolinie zasądził od pozwanego na rzecz powoda rentę w wysokości 200 zł miesięcznie. Wysokość tej renty nigdy nie była zmieniana. Na zmarłym M. M. ciążył ustawowy obowiązek alimentacyjny wobec powoda. Możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego, który utrzymywał się z prac budowlanych i dorywczych pozwoliłyby na zapewnienie powodowi godziwych warunków bytowych. Obecnie powód jest studentem pierwszego roku (...) w R.. Poza zwykłymi wydatkami związanymi z żywnością, środkami higieny, ubraniami, obuwiem powód ponosi znaczne koszty związane z edukacją. Z uwagi na bardzo ciężką sytuację materialną nie stać go na zakwaterowanie w akademiku. W związku z tym, że opłata za wynajem w szkolnym Schronisku (...) jest o około 100 zł mniejsza od opłaty za akademik i wynosi 200 zł miesięcznie powód zdecydował się na zamieszkanie w schronisku. Powoda nie stać także na częstsze przyjazdy do domu. Matka powoda jest osobą schorowaną, utrzymuje się wyłącznie z renty w wysokości 1075 zł miesięcznie.

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany zakład ubezpieczeń wskazał, iż jego odpowiedzialność jako ubezpieczyciela dotyczy wyrządzenia szkody, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, bądź też utrata, zniszczenie, uszkodzenie mienia. Wśród następstw szkody ustawodawca nie przewidział skutku w postaci naruszenia dóbr osobistych. Zatem dobro osobiste w postaci więzi dziecka z rodzicem lub więzi pomiędzy małżonkami nie podlega ochronie ubezpieczeniowej. Ponadto pozwany wskazał, iż strona powodowa nie udowodniła, aby pomiędzy powodami a zmarłym M. M. istniała szczególna więź, uzasadniająca zasądzenie zadośćuczynienia. Powodowie nie udowodnili, aby z powodu śmierci męża i ojca podupadli na zdrowiu i musieli korzystać z pomocy psychologa lub psychiatry. Pozwany wskazał, iż żądana przez powodów kwota jest zdecydowanie zawyżona, nawet gdyby roszczenie co do zasady było usprawiedliwione. Przez 9 lat od śmierci męża i ojca życie powodów wróciło do normy, a pierwotny ból i uczucie żałoby złagodniały i przycichły. Natomiast w zakresie żądania podwyższenia renty powód nie przedstawił żadnych dowodów uzasadniających jej podwyższenie. Pozwany podniósł również zarzut przyczynienia się M. M. do skutków wypadku.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14 maja 2001 r w miejscowości P. miał miejsce wypadek drogowy, w wyniku którego śmierć poniósł M. M.. Sprawcą tego wypadku był M. O., który prawomocnym wyrokiem z dnia 30 października 2001 r został uznany za winnego tego, że umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości 1,1 promila alkoholu etylowego we krwi jechał jako kierujący samochodem i nie zachował należytej ostrożności, w wyniku czego na prostym odcinku drogi zjechał do przydrożnego rowu i uderzył w betonowy mostek. M. M. był pasażerem tego samochodu. W chwili wypadku znajdował się w stanie upojenia alkoholowego – 3,7 promila alkoholu w organizmie. (akta sprawy IIK 366/01 Sądu Rejonowego w Garwolinie) Pojazd, którym poruszał się sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeniowym. (okoliczność bezsporna)

W dacie swojej śmierci M. M. mieszkał razem z żoną i dwoma małoletnimi synami. Chłopcy w dacie śmierci mieli 16 i 10 lat. Powódka J. M. pracowała zawodowo, a jej mąż M. M. prowadził gospodarstwo rolne, zajmował się dziećmi pod nieobecność żony i podejmował w razie potrzeby prace dorywcze w budownictwie. Rodzina była ze sobą bardzo związana. M. M. był głową rodziny, łączył ją ze sobą. Śmierć M. M. była dla rodziny wstrząsem. W rodzinie całe dotychczasowe życie uległo zmianie. Powódka J. M. nagle została sama ze wszystkimi problemami związanymi z prowadzeniem domu i utrzymaniem siebie i rodziny. Powódka była w bardzo złym stanie psychicznym, wymagała pomocy psychologa. Również obaj synowie bardzo źle znieśli śmierć ojca, rodzina oddaliła się od siebie. Chłopcy mieli problemy z nauką. Starszy z synów powódki i M. M. z uwagi na problemy emocjonalne popełnił samobójstwo. Po śmierci męża u powódki ujawniły się problemy zdrowotne. Obecnie przebywa na rencie, z tego tytułu uzyskuje świadczenie w wysokości 1075 zł miesięcznie. Rodzina męża, u której zamieszkiwała powódka wraz z M. M. i synami odwróciła się od niej. Praktycznie powódka nie ma obecnie żadnego majątku, zamieszkuje w domu należącym do brata jej męża. Zajmuje jedno pomieszczenie, bez wygod poza bieżącą wodą, ma ogrzewanie z kuchni węglowej przenośnej, dogrzewa się piecykiem na gaz z butli. Do chwili obecnej powodom bardzo brakuje ojca i męża. Szczególnie dotkliwy jest brak ojca i męża w czasie świąt i uroczystości rodzinnych. Stan taki trwa do chwili obecnej. Obecnie K. M. jest studentem pierwszego roku (...) Humanistycznego w R.. Nie pobiera stypendium socjalnego. Mieszka w schronisku młodzieżowym, którego koszt miesięczny wynosi ok. 200 zł (zeznania świadków złożone podczas rozprawy w dniu 21 czerwca 2013 r: H. O., T. O., J. O., wyjaśnienia powodów J. M. i K. M. złożone podczas rozprawy w dniu 21 czerwca 2013 r oraz w dniu 18 listopada 2013 r, decyzja ZUS k. 92, faktura za zamieszkanie k. 93, dokumentacja medyczna dotycząca J. M. k. 102 – 102v, zaświadczenie k. 142)

W toku postępowania likwidującego szkodę pozwany decyzją z dnia 05.12.2001 r przyznał na rzecz powodów odszkodowanie tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej w wyniku śmierci męża i ojca w kwocie po 20.000 zł dla każdego z nich oraz zwrot poniesionych kosztów pogrzebu. Pozwany uznał jednak, iż zmarły M. M. przyczynił się do powstania szkody. Z tego tytułu odszkodowanie zostało zmniejszone o 50%. Jednocześnie pozwany potrącił kwotę 7.000 zł z tytułu zasądzenia w sprawie karnej nawiązki od sprawcy wypadku. (uzasadnienie wyroku k. 17 – 18v).

Wyrokiem z dnia 25.04.2002 r Sąd Rejonowy w Garwolinie zasądził od pozwanego na rzecz powodów J. M. i małoletniego wówczas K. M. kwoty po 5.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie się ich sytuacji życiowej po śmierci M. M.. (wyrok z uzasadnieniem k. 16 -18 v) Wyrokiem z dnia 30.01.2003 r Sąd Rejonowy w Garwolinie zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego wówczas K. M. rentę w wysokości po 200 zł miesięcznie. (wyrok z uzasadnieniem k. 19 – 22) R. na rzecz powoda jest wypłacana do chwili obecnej. Wysokość tej renty nigdy nie była zmieniana. (okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 25.02.2013 r powodowie zgłosili pozwanemu roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie ich więzi z mężem i ojcem, wnosząc o wypłatę kwot po 100.000 zł na rzecz każdego z nich. (pismo k 23)

Pismem z dnia 28.02.2013 r pozwany poinformował powodów, że rozpoznał sprawę i nie znajduje przesłanek do przyznania żądanego zadośćuczynienia. (pismo k. 25 – 26)

Sąd zważył, co następuje:

Powódka J. M. wniosła o zasądzenie na jej rzecz zadośćuczynienia za krzywdę w postaci naruszenia jej dóbr osobistych spowodowanych śmiercią męża. Powód K. M. wniósł o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia za krzywdę w postaci naruszenia jego dóbr osobistych spowodowanych śmiercią ojca.

Z uwagi na fakt, iż działanie sprawcy wypadku powodujące śmierć M. M. miało miejsce w 2001 r. powódnie nie mogą dochodzić zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. Przepis ten bowiem wszedł w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r., z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008 r. Nr 116 poz. 731). Ustawa ta, nie zawiera żadnych szczególnych unormowań intertemporalnych dotyczących przytoczonego przepisu. Tym samym nie można uznać, aby istniały podstawy prawne do stosowania treści tego przepisu z mocą wsteczną. Zgodnie z treścią wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 10 listopada 2010 r. (II CSK 248/2010, LexPolonica nr 2497390, OSNC 2011/B poz. 44) najbliższym członkom rodziny zmarłego nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Za zasadne zatem uznać należy stanowisko powodów, iż podstawę ich roszczenia stanowić może art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Katalog dóbr osobistych, określonych w art. 23 k.c., ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest jednak znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Więzy rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. Spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/2009 LexPolonica nr 2371235, OSNC 2010/C poz. 91, OSP 2011/2 poz. 15). Również w uchwale z dnia 22 października 2010 r. III CZP 76/2010 (OSNC 2011/B poz. 42) Sąd Najwyższy, analizując skutki dodania § 4 do art. 446 k.c. uznał, że wzmacnia on pozycję najbliższego członka rodziny, jednak nie wyklucza stosowania także art. 448 k.c., przy czym na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienie pieniężne przysługuje najbliższemu członkowi rodziny za doznaną krzywdę także wtedy, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 r.

Przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w art. 448 k.c. jest bezprawne i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 12 grudnia 2002 r. V CKN 1581/2000 Lex Polonica nr 361049) Przyjęcie takiego stanowiska oznacza, że podstawą zasądzenia odpowiedniej sumy zadośćuczynienia będzie każde zawinione działanie sprawcy, a więc zarówno w wypadku winy umyślnej, jak i winy nieumyślnej. W przedmiotowej sprawie sprawca wypadku został prawomocnie uznany za winnego tego, że w sposób umyślny naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, czego skutkiem była śmierć ojca i męża powodów.

W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności uzasadniają żądanie powodów. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego w sprawie jednoznacznie wynika, iż rodzina M. była rodziną, w której więzy emocjonalne były bardzo silne. W tej rodzinie decydującą pozycję miał M. M., to on wiązał tę rodzinę ze sobą. Był pracowitym człowiekiem, prowadził niewielkie gospodarstwo rolne, dorabiał pracami dorywczymi w budownictwie. Małżonkowie żyli zgodnie, wspólnie wychowywali dzieci. Dla J. M. zmarły mąż był najbliższą osobą. To w nim miała oparcie w codziennych sprawach związanych z bytem rodziny. Jednoznacznie wynika to z zeznań wysłuchanych w sprawie świadków, którym to zeznaniom w całości Sąd dał wiarę. Zeznania te są bowiem logiczne i konsekwentne. Brak jest poza tym dowodów wskazujących na okoliczności przeciwne. Śmierć męża dla powódki była wstrząsem. Od tej chwili to powódka musiała

przejąć na siebie wszystkie obowiązki związane z wychowywaniem dzieci, zajmowaniem się domem i utrzymaniem rodziny. W dacie jego śmierci straciła podporę na dalsze swoje życie. Po śmierci M. M. relacje w rodzinie powodów uległy zaburzeniu, członkowie rodziny oddalili się od siebie. Starszy syn powódki popełnił samobójstwo. Rodzina męża powódki zaczęła ją źle traktować. Z młodszym synem, który przebywa poza domem studiując w R. utrzymuje rzadki kontakt. Pogorszył się stan zdrowia powódki. Pogorszyła się też jej sytuacja materialna, utrzymuje siebie i syna jedynie z niewielkiej renty w kwocie 1075 zł miesięcznie, żyje praktycznie bez żadnych wygód, bardzo skromnie. Renta wystarcza jej bowiem na skromne utrzymanie i wykupienie leków. Tym samym śmierć męża spowodowała ogromne konsekwencje w życiu powódki. Zaburzyła jej relacje rodzinne. Spowodowała znaczne pogorszenie się sytuacji materialnej powódki, która nie może z uwagi na stan zdrowia pracować, a nie ma małżonka, który by ją wspierał psychicznie i finansowo w tym trudnym czasie. Jednoznacznie wynika to z zeznań wysłuchanych w sprawie świadków, którym to zeznaniom w całości Sąd dał wiarę. Zeznania te są bowiem logiczne i konsekwentne. Brak jest poza tym dowodów wskazujących na okoliczności przeciwne. Jak wynika z opinii psychiatryczno – psychologicznej u powódki tragiczna śmierć męża nie doprowadziła do zmiany jej usposobienia, nie doszło do trwałego rozstroju zdrowia. Śmierć męża spowodowała u powódki J. M. wystąpienie typowej reakcji żałoby. Powód K. M. był bardzo związany ze swoim ojcem. W chwili jego śmierci był małoletni, miał 10 lat, uczęszczał do szkoły. Dla K. M. śmierć ojca była trudnym przeżyciem, nie potrafił wdrożyć się do nauki, wagarował. Wysłuchani w sprawie świadkowie w sposób jednoznaczny opisali reakcję małoletniego wówczas powoda na śmierć ojca. Zeznania te w ocenie Sądu są w pełni wiarygodne. Na skutek przedwczesnej śmierci ojca powód utracił jego wsparcie, pomoc w dalszym życiu, wspólną radość z osiągniętych sukcesów, wspólne uczestnictwo w świętach, uroczystościach rodzinnych. Z opinii biegłych psychologa i pedagoga wynika, iż obecnie powód wykazuje bardzo dobrą adaptację do warunków życia, w których funkcjonuje i realizuje kolejne ważne role życiowe. Powyższe okoliczności zdaniem Sądu w pełni uzasadniają przyznanie powodom J. M. i K. M. żądanych przez nich kwot tytułem zadośćuczynienia.

W tym miejscu wskazać należy, iż nie ma żadnych mierników, które pozwoliłyby ocenić wartość cierpienia żony po stracie męża i dziecka po stracie ojca. Zwłaszcza w sytuacji kiedy ta śmierć jest nagłą, nieprzewidziana, spowodowana wyłącznie działaniem osoby drugiej. Krzywda i cierpienie osób najbliższych jest ogromne i nie można go przeliczyć na żadną wartość pieniężną. Tym samym zadośćuczynienie za taką krzywdę jest tylko pewnym surogatem, bo nie da się tej krzywdy inaczej naprawić. Życie ludzkie jest bezcenne. Tym samym zadośćuczynienie za krzywdę w postaci pozbawienia życia osoby najbliższej dla powodów nie może być niskie, bo doprowadziłoby do deprecjacji wartości życia ludzkiego. Zadośćuczynienie ma bowiem przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. W wyroku z dnia 3 czerwca 2011 Sąd Najwyższy stwierdził, iż skromny poziom życia danego środowiska czy danej rodziny nie może mieć znaczenia podczas ustalania wysokości zadośćuczynienia za cierpienie spowodowane śmiercią bliskiej osoby. (Wyrok Sądu Najwyższego, III CSK 279/2010, LexPolonica nr 2615917). Tym samym uznać należy, iż wysokość należnego zadośćuczynienia nie może mieć związku z sytuacją materialną strony powodowej. W ocenie Sądu żądane przez powodów kwoty tytułem zadośćuczynienia są adekwatne do rozmiarów odniesionej przez nich krzywdy spowodowanej zerwaniem więzi emocjonalnych pomiędzy nimi a zmarłym M. M.. Tym samym żądanie powodów w tym zakresie uznać należy za uzasadnione.

Odsetki ustawowe od uwzględnionych kwot Sąd zasądził od dnia 01 marca 2013 r do dnia zapłaty. W dniu 28 lutego 2013 r pozwany wydał decyzje, w której zajął stanowisko w zakresie żądań zgłoszonych przez powodów. Zebrany w toku postępowania szkodowego materiał dowodowy pozwalał w ocenie Sądu na prawidłowe ustalenie rozmiaru szkody jaką odnieśli powodowie na skutek śmierci ich ojca i męża. Tym samym żądanie powodów w zakresie należnych odsetek Sąd uznał za uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Poza sporem w tej sprawie jest, iż na zmarłym M. M. ciążył taki obowiązek względem swego syna K. M.. Obowiązek ten został potwierdzony wyrokiem z dnia 30.01.2003 r wydanym przez Sąd Rejonowy w Garwolinie, w którym zasądzono

od pozwanego na rzecz małoletniego wówczas K. M. rentę w wysokości po 200 zł miesięcznie. Renta na rzecz powoda jest wypłacana przez pozwanego do chwili obecnej. Wysokość tej renty nigdy nie była zmieniana, mimo iż zmieniały się potrzeby powoda. Obecnie powód studiuje w systemie dziennym, nie może podjąć pracy zarobkowej z uwagi na czas przeznaczony na naukę. Powód nie dysponuje środkami finansowymi, aby studiować w systemie zaocznym czy wieczorowym z zasady odpłatnym. Obecnie powód korzysta ze skromnej pomocy swojej matki. Powód prowadzi bardzo oszczędny tryb życia. Zamieszkuje w schronisku młodzieżowym z uwagi na mniejsze koszty tego zamieszkania. Jak wynika z zeznań przesłuchanych świadków oraz ustaleń poczynionych w toku postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Garwolinie ojciec powoda M. M. utrzymywał siebie i rodzinę z pracy w niewielkim gospodarstwie rolnym oraz z prac dorywczych w budownictwie. Rodzina żyła na przeciętnym poziomie finansowym. Zarabkowała na utrzymanie rodziny także powódka. Ponieważ zasądzona na rzecz powoda renta nie była przez wiele lat zmieniana wnioski o jej podwyższenie uznać należy za uzasadnione. Renta na rzecz dziecka w związku ze śmiercią jednego z rodziców powinna być zasądzona do czasu uzyskania przez niego zdolności do pracy zarobkowej (aż do ukończenia studiów, jeżeli zostały podjęte bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej), niezależnie od tego, czy drugie z rodziców jest w stanie je utrzymać (tak SN w wyroku z 10 grudnia 1962 r., I PR 244/62, LexPolonica nr 315362, OSNCP 1964, nr 1, poz. 11).

Przewidziana w art. 446 § 2 k.c. renta powinna być obliczona stosownie do potrzeb uprawnionego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego. Niewątpliwie obecne potrzeby powoda uzasadniają jego żądanie w zakresie podwyższenia renty do kwoty po 700 zł miesięcznie. Jednak możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego M. M. nie uzasadniają takiego żądania. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego dochody zmarłego nie były wysokie. Nie były także stałe. M. M. pracował dorywczo i okresowo. Z gospodarstwa rolnego uzyskiwał jedynie nieznaczny dochód. Tym samym po uśrednieniu dochody powoda można przyjąć na poziomie najniższego wynagrodzenia uzyskiwanego przez pracowników (ok. 1100 – 1200 zł netto miesięcznie). Przy takiej wysokości dochodów zmarłego żądanie podwyższenia renty do kwoty po 700 zł miesięcznie uznać należy za nieuzasadnione. Z uzyskiwanych przez siebie dochodów M. M. musiałby jeszcze utrzymać siebie i ponieść koszty utrzymania domu. Nie mógłby przeznaczyć całej kwoty uzyskanego dochodu na utrzymanie syna. W ocenie Sądu kwota 500 zł miesięcznie jest adekwatna do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego ojca powoda i pozwoli na częściowe zabezpieczenie potrzeb powoda. Tym samym Sąd żądanie powoda w zakresie zasądzenia renty uwzględnił jedynie w części.

W toku przedmiotowej sprawy pozwany podniósł zarzut przyczynienia się zmarłego M. M. do zaistnienia szkody. Stanowisko pozwanego jest nieuzasadnione. W ocenie Sądu w tej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, iż fakt upojenia alkoholowego zmarłego w jakikolwiek sposób wiąże się z powstaniem szkody. Zmarły nie spożywał alkoholu z kierującym pojazdem, nie wiedział, że ten wcześniej pił alkohol. Widząc kierującego pojazdem siedzącego za kierownicą samochodu poprosił go o podwiezienie. Takie okoliczności wypadku jednoznacznie wynikają z materiału dowodowego zebranego w aktach sprawy karnej. Nie były też kwestionowane w toku tej sprawy. Trudno w tej chwili stwierdzić jednoznacznie czy gdyby zmarły nie był w stanie upojenia alkoholowego to zorientowałby się, że kierowca również jest nietrzeźwy. Tym samym nie można uznać, aby pozwany wykazał, iż M. M. przyczynił się do zaistnienia szkody.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku. Z uwagi na uwzględnienie roszczeń powódki J. M. w całości, Sąd obciążył pozwaną zakład ubezpieczeń całością poniesionych przez powódkę kosztów postępowania w tej sprawie, zasądzając na jej rzecz zwrot kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z treścią par. 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W zakresie powództwa K. M. Sąd na mocy art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielił koszty procesu pomiędzy nim a pozwanym. Powództwo K. M. zostało uwzględnione w 0,96 części. W takim też zakresie zostały uwzględnione poniesione przez powoda koszty zastępstwa procesowego wynikające z treści par. 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Koszty te zostały pomniejszone o kwotę należną stronie pozwanej z tyłu części powództwa, które zostało oddalone. Koszty należne stronie pozwanej to również koszty zastępstwa procesowego zgodnie z treścią par. 6 pkt. 6

rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Jednocześnie Sąd obciążył pozwany zakład ubezpieczeń obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych w toku postępowania kosztów sądowych tj. nieuiszczonych opłat od pozwu i kosztów opinii biegłych proporcjonalnie do kosztów przypadających na każdego z powodów stosownie do uwzględnienia powództwa każdego z nich.